

Σκέψεις για τον Φασισμό, την ακροδεξιά και το αντιφασιστικό κίνημα

Ο φασισμός είναι η αντιδραστικότερη **μορφή διαχείρισης** του καπιταλισμού. Ιστορικά, λίγες φορές τα φασιστικά κινήματα έχουν πάρει την πολιτική εξουσία (Ιταλία 1922, Γερμανία 1933, Ισπανία 1936). Οι φασιστικές δικτατορίες σήμαναν ολοσχερή καταστροφή για τις οργανώσεις της εργατικής τάξης και για τα πολιτικά κόμματα της επαναστατικής και της άκρας αριστεράς αλλά και της σοσιαλδημοκρατίας στις χώρες αυτές. Σήμαναν στρατόπεδα συγκέντρωσης και θαλάμους αερίων για ανθρώπους που ανήκαν σε υπό εξόντωση κατηγορίες (εβραίοι, ομοφυλόφιλοι, ανάπηροι, συνδικαλιστές, μαρξιστές). Παγκόσμιους πολέμους με τις καταστροφικότερες μέχρι σήμερα συνέπειες (Β' Παγκόσμιος πόλεμος). Για να αποφύγουμε τις συνέπειες μιας παρόμοιας ιστορικής τραγωδίας στο μέλλον, ο φασισμός χρειάζεται να αντιμετωπίζεται έγκαιρα από την εργατική τάξη και την αριστερά, **με στόχο οι φασιστικές οργανώσεις να διαλυθούν** πριν αποκτήσουν ισχύ και οπωσδήποτε πριν κατακτήσουν την πολιτική εξουσία. Η αντιμετώπιση του φασισμού στηρίζεται πλέον στην ιστορική εμπειρία, στις σωστές και τις λάθος τακτικές αντιμετώπισής του από τους επαναστάτες προηγούμενων γενιών. Για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τον φασισμό χρειάζεται να έχουμε μια ανάλυση για την φύση του, τις κοινωνικές δυνάμεις που τον στηρίζουν, τις συνθήκες της ανάπτυξής του.

Σύμφωνα με τον Τρότσκι ο φασισμός είναι ένα **αντιδραστικό κοινωνικό κίνημα**. Αναπτύσσεται σε περιόδους καπιταλιστικής **κρίσης**. Κοινωνικά στηρίζεται στα **μεσοστρώματα** (εμπόρους, μικροϊδιοκτήτες, αγρότες, αυτοαπασχολούμενους μικροεπιχειρηματίες κ.λ.π.). Έλκει τμήματα του πληθυσμού που είναι χτυπημένα από το σύστημα, εξατομικευμένα και **περιθωριοποιημένα** (ανέργους, περιθωριακά

και λούμπεν στοιχεία, ασυνδικάλιστους εργάτες). Η αντιδραστική **ιδεολογία** του φασισμού δεν είναι αυτοτελής αλλά δανεισμένη από την αστική τάξη: **εθνικισμός, ρατσισμός, σεξισμός**. Κατά περίπτωση παίρνει διάφορες συγκεκριμένες μορφές (π.χ. αντισημιτισμός στον μεσοπόλεμο στη Γερμανία). Στόχος του φασισμού είναι η διάλυση των οργανώσεων της εργατικής τάξης (συνδικάτα και οργανώσεις της αριστεράς). Για να το κάνει αυτό, απαραίτητο εργαλείο του φασισμού είναι το **φασιστικό κόμμα**: με **οργανώσεις βάσης** στις γειτονιές και με **τάγματα εφόδου** (παραστρατιωτικές συμμορίες με στρατιωτική δομή και οργάνωση).

Ο **φασισμός στον μεσοπόλεμο**, ξεπήδησε μέσα από τον μονοπωλιακό καπιταλισμό, σε μια φάση που οι κανονικές – μέχρι τότε – μέθοδοι της κοινοβουλευτικής διακυβέρνησης δεν μπορούσαν να αντιμετωπίσουν την συγκυρία. Σε μια φάση που – όπως έλεγε ο Τρότσκι – «ακόμα και η πιο περιορισμένη δυνατότητα οργάνωσης των εργατών γίνεται ανυπόφορη για τους μεγάλους καπιταλιστές». Τηρουμένων των αναλογιών αντίστοιχες οικονομικές συνθήκες υπάρχουν σήμερα μετά τη μεγάλη κρίση του 2008 και συντηρούνται από τις αρνητικές προβλέψεις για τη διεθνή οικονομία στο ορατό μέλλον. Όμως η οικονομική κρίση δεν είναι η μόνη αιτία ανάπτυξης του φασισμού. Υπάρχουν πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που παίζουν ρόλο: 1) **η κατάσταση της εργατικής τάξης και της αριστεράς** και οι συνεπαγόμενοι κίνδυνοι που απορρέουν για την κυριαρχία της αστικής τάξης από το εργατικό κίνημα και 2) η πιθανότητα **ύπαρξης κοινού σχεδίου ξεπεράσματος της κρίσης** τόσο για την αστική τάξη όσο και για τα φασιστικά κινήματα.

Η **αστική τάξη** λοιπόν ενδέχεται να επιλέξει τον φασισμό ως μορφή διακυβέρνησης, αν εκτιμά ότι αποτελεί αποτελεσματικό και χρήσιμο καθεστώς για τη συνέχιση και επέκταση της κυριαρχίας της. Για να συμβεί κάτι τέτοιο, χρειάζεται να συνυπάρχουν δύο προϋποθέσεις: Πρώτο, να είναι δύσκολες έως **αδύνατες οι προηγούμενες μορφές διακυβέρνησης** (ρεφορμιστικά και αστικά κοινοβουλευτικά κόμματα), καθώς πλέον είναι περιορισμένες για

τους αστούς οι δυνατότητες έστω και μικρών παραχωρήσεων στην εργατική τάξη ή είναι δύσκολο να παρθούν πίσω διαφορετικά κατακτήσεις και δικαιώματα της εργατικής τάξης. Και δεύτερο, **ο φασισμός να έχει ήδη αποδείξει τη χρησιμότητά του** για την αστική τάξη, επικρατώντας στο δρόμο, διαλύοντας απεργίες και τρομοκρατώντας τους πολιτικούς του αντιπάλους. Με άλλα λόγια ο φασισμός δεν αποτελεί «πραξικόπημα των καπιταλιστών», παρά το γεγονός ότι για να καταλάβει την εξουσία απαιτείται το χρίσμα της αστικής τάξης. Είναι **αυτόνομο αντιδραστικό κίνημα** που υπό προϋποθέσεις μπορεί να έχει κοινούς στόχους με τους καπιταλιστές. Δεν είναι όμως η πρώτη επιλογή του συστήματος, ακόμα και σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Κι' αυτό γιατί η φασιστική εξουσία συνεπάγεται και ρίσκα για τους μεγάλους καπιταλιστές, εξ' αιτίας της πίεσης παραχωρήσεων υπέρ των μεσοστρωμάτων που εκπροσωπεί πολιτικά ο φασισμός. Για παράδειγμα στο πρόγραμμα των Ναζί στη Γερμανία υπήρχαν μια σειρά σημεία που είχαν κόστος για το σύστημα και τους μεγάλους καπιταλιστές, όπως «η κατάργηση της σκλαβιάς των τόκων για τους μικρέμπορους, η εθνικοποίηση πολλών επιχειρήσεων, η διανομή μερισμάτων από τα κέρδη των μεγάλων βιομηχανιών, η «δημοτικοποίηση» των αποθηκών χονδρικής και η ενοικίασή τους σε χαμηλή τιμή σε μικρούς εμπόρους, η κατάργηση τόκου στις υποθήκες των αγροτών, η θανάτωση των τοκογλύφων». Βέβαια κάτω από την πίεση της αστικής τάξης τα περισσότερα από αυτά έμειναν κενό γράμμα όταν οι ναζί ανέλαβαν την κρατική εξουσία, όμως η εφαρμογή τους ή μη αποτέλεσε περιεχόμενο συνεχούς διαπραγματεύσεως του ναζιστικού κράτους με τους καπιταλιστές.

Φασισμός και ακροδεξιά σήμερα

Σήμερα ο καπιταλισμός βρίσκεται σε διαφορετική φάση από εκείνη του μεσοπολέμου. Ήδη εδώ και πολλές δεκαετίες, η διεθνοποιημένη του μορφή επιβάλλει υπερεθνικές αστικές οικονομικές και πολιτικές συμμαχίες. Στο οικονομικό πεδίο το πολυεθνικό κεφάλαιο και το χρηματοπιστωτικό σύστημα λειτουργούν σε διεθνές επίπεδο με παγκοσμιοποιημένο τρόπο. Από την άλλη μεριά η διεθνής οικονομική κρίση έχει επανεισάγει

μεθόδους εθνικού προστατευτισμού ιμπεριαλιστικών οικονομικών μπλοκ και έντασης των στρατιωτικών ανταγωνισμών (όπως ο εμπορικός πόλεμος των ΗΠΑ κατά της Κίνας, της ΕΕ κατά της Ρωσίας, η νέα ανάφλεξη στη Μέση ανατολή με επίκεντρο το Ιράν επιπρόσθετα της Συρίας, η ΕλληνοΤουρκική διαμάχη για τις ΑΟΖ με διεθνείς συμμάχους, οι αλλαγές στο γεωστρατηγικό πεδίο με ρήξη των κλασσικών συμμαχιών, η σταδιακή αυτονόμηση περιφερειακών δυνάμεων όπως η Τουρκία από τη ΝΑΤΟϊκή συμμαχία, κ.λ.π.). Η κρίση του 2008 έχει εντείνει τους ανταγωνισμούς και μια νέα επιδείνωση της κατάστασης στο ορατό μέλλον κλιμακώνει την αβεβαιότητα, παρά τη σημερινή σχετική οικονομική σταθεροποίηση.

Στο στρατόπεδο της ακροδεξιάς και του φασισμού, η ιδεολογία του εθνικο-σοσιαλισμού της κρατικομονωπωλιακής δεκαετίας του '30 έχει αντικατασταθεί από τον εθνικο-φιλελευθερισμό της παγκοσμιοποιημένης καπιταλιστικής στασιμότητας. Σε αυτές τις συνθήκες είναι δύσκολο ο κλασσικός φασισμός να αποκτήσει σοβαρές ρίζες στην κοινωνία και κάποιο σχέδιο εξόδου από την κρίση που να βολεύει ταυτόχρονα την αστική τάξη, όπως συνέβη σε κάποιες χώρες τη δεκαετία του '30. Για την ακρίβεια είναι πολύ δύσκολο γενικότερα για την αστική τάξη να αποκτήσει οποιοδήποτε νέο σχέδιο διεξόδου από την κρίση και κινείται στην πεπατημένη του ακραίου χρηματοπιστωτικού νεοφιλελευθερισμού ενισχύοντας τους ενδοϊμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς και συσσωρεύοντας τα υλικά για μια νέα κρίση. Ο εθνικός προστατευτισμός της νέας ακροδεξιάς του Τραμπ, του Τζόνσον και του Σαλβίνι, λογοδοτούν στη στήριξη τμημάτων της αστικής τάξης προς προστατευτικές (ακρο)δεξιές πολιτικές στο φόντο μιας νέας οικονομικής επιδείνωσης. Σε καμία περίπτωση όμως δεν πρόκειται για ανάδυση φασιστικών δυνάμεων με αξιώσεις, τέτοιων όπως η φασιστική Χρυσή Αυγή στην Ελλάδα, η Casa POUND στην Ιταλία, το Jobbik στην Ουγγαρία ή το ΕΛΑΜ στην Κύπρο. Στην Ελλάδα η Χρυσή Αυγή υποσκελίζεται από τον Βελόπουλο, στην Ιταλία η Casa POUND από τον Σαλβίνι, στην Ουγγαρία το Jobbik από τον Ορμπάν, ενώ στην Κύπρο το ΕΛΑΜ κινείται κάτω από τη σκιά του (ακρο)δεξιού κυβερνητικού ΔΗΣΥ.

Η ήττα της μνημονιακής διαχείρισης του ΣΥΡΙΖΑ στην Ελλάδα, η πολιτική υποχώρηση των Podemos στην Ισπανία ή η συνθηκολόγηση κυβερνήσεων τύπου Λούλα στη Βραζιλία δεν στοιχειοθετούν ιδιαίτερο κίνδυνο ανάταξης της κινητοποίησης της εργατικής τάξης τέτοιο που να απειλεί πολιτικά την αστική διαχείριση και να επιταχύνει την ανάγκη σοβαρής ενίσχυσης φασιστικών οργανώσεων και κομμάτων από τους αστούς. Η ανάδυση νέων κινημάτων σε μια σειρά από χώρες όπως η Χιλή, το Ιράκ, το Χονγκ Κονγκ κ.λ.π. υπογραμμίζει τα αδιέξοδα και τους κινδύνους του διεθνούς καπιταλισμού και αντιμετωπίζεται από τα καθεστώτα αυτά με ακραίο αυταρχισμό και καταστολή, παρά με τη μέθοδο του φασισμού. Περισσότερο ανησυχητική για το σύστημα ήταν η απεργιακή κλιμάκωση στη Γαλλία, τη χώρα που το ακροδεξιό κόμμα της αντικομμουνίστριας Λεπέν διατηρεί υψηλά ποσοστά. Κάτι που επιβεβαιώνει την εκτίμηση πως η ακροδεξιά μπορεί να αντλεί εκλογική πελατεία στη βάση του ρατσισμού και της εθνικής προτίμησης/εθνικισμού, παρόλα αυτά δεν είναι σε θέση να καταστείλει ή να διαβρώσει το εργατικό κίνημα σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν που τα «καταφέρνουν» οι γραφειοκρατικές συνδικαλιστικές ηγεσίες από μόνες τους τις τελευταίες δεκαετίες.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν πως οι φασιστικές οργανώσεις απώλεσαν τους δεσμούς που διατηρούσαν με το βαθύ κράτος ή πως δεν αντλούν δυνάμεις στο έδαφος του εθνικισμού και του ρατσισμού που δημιουργούν οι αστικές τάξεις και οι ακροδεξιές διαχειρήσεις. Αποτελούν χρήσιμες εφεδρείες του αστικού κράτους που συντηρούνται προληπτικά για μελλοντική χρήση παρά άμεσα για να αντιμετωπίσουν υπαρκτούς σημερινούς κινδύνους. Η πρόσφατη επανεμφάνιση ρατσιστικών ακροδεξιών και παραστρατιωτικών ομάδων στα νησιά του Αιγαίου και στον Έβρο υπό τη σκέπη δεξιών πολιτευτών και κυβερνητικών παραγόντων, στο έδαφος του κελισίματος των συνόρων για τους πρόσφυγες, αναδεικνύει πως οι αιτίες ανάπτυξης του φασισμού παραμένουν ζωντανές και απειλητικές. Η αντιμετώπιση του φασισμού από το κίνημα και την αριστερά παραμένει επομένως επίκαιρη για να μην αποκτήσει δυναμική αντίστοιχη με του 2010-2013 και να μην

αποτελέσει όχημα ενός νέου αντιδραστικού κύκλου επίθεσης σε δημοκρατικές ελευθερίες και δικαιώματα συμπληρωματικού του αυταρχικού κράτους έκτακτης ανάγκης της ΝΔ.

Φασισμός και ακροδεξιά στην Ελλάδα

Η Ελλάδα το 2015 πέρασε στην φάση της «αριστερής» μνημονιακής διαχείρισης του ΣΥΡΙΖΑ. Οι κοινωνικές συμμαχίες του ΣΥΡΙΖΑ με την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα στο έδαφος της ανατροπής των μνημονίων μεταλλάχθηκαν σε πελατειακές εκλογικές σχέσεις στη βάση του «μικρότερου κακού». Η πέραν του ΣΥΡΙΖΑ αριστερά απέτυχε να συγκροτήσει αξιόμαχη πολιτική δύναμη με κοινοβουλευτική παρουσία. Το κίνημα που είχε αναπτυχθεί για την ανατροπή του μνημονίου υποχώρησε αισθητά στην περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτή η εξέλιξη επέτρεψε τη μερική ανάκαμψη των παλιών συστημικών δυνάμεων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ και έδωσε τη δυνατότητα στη δεξιά να ξαναγίνει κυβέρνηση το 2019. Στο δεξιό/ακροδεξιό στρατόπεδο, ο ακροδεξιός «αντισυστημικός» ριζοσπαστισμός που είχε εκφραστεί στα εκλογικά ποσοστά και την κοινωνική δυναμική της Χρυσής Αυγής, σε συνδυασμό με το Μακεδονικό, προμοδότησε τη δυναμική της επανόδου της δεξιάς στην κυβέρνηση ως άμεση απάντηση στον ΣΥΡΙΖΑ, ενώ ένα άλλο τμήμα της ενίσχυσε το νέο «κόμμα» Βελόπουλου, αντίστοιχο του παλαιότερου ακροδεξιού σχηματισμού του ΛΑΟΣ.

Η αποδυνάμωση της Χρυσής Αυγής, πέρα από την εκλογική δυναμική της ΝΔ, εδράζεται στη συνεχιζόμενη δίκη της ναζιστικής συμμορίας και στην κινητοποίηση του αντιφασιστικού κινήματος. Μπορεί η καύσιμη ύλη του εθνικισμού και του ρατσισμού να συνεχίζει να τροφοδοτεί την ακροδεξιά, όμως έχει υποχωρήσει η ελκτική δύναμη των ταγμάτων εφόδου ως όχημα για την επιβολή φασιστικής δυναμικής που μπορεί ταυτόχρονα να μεταφράζεται σε κοινωνικές ρίζες και πολιτική επιρροή στο κεντρικό πολιτικό πεδίο. Άλλωστε η ίδια η Χρυσή Αυγή έχει αποδυναμωθεί σε μεγάλο βαθμό οργανωτικά και πολιτικά μετά τις συνεχείς της διασπάσεις και δεν είναι προς το παρόν σε θέση να πείσει για τη χρησιμότητά της στο πεδίο του δρόμου και να

ξαναγοητεύσει παλιότερους υποστηρικτές της. Επιπρόσθετα εμφανίζεται μια υποχώρηση του ακροδεξιού ριζοσπαστισμού στο έδαφος της νέας «κανονικότητας» του συστήματος που υπόσχεται οικονομική ανάπτυξη στο έδαφος της σχετικής σταθεροποίησης και της «μεταμνημονιακής περιόδου». Επίσης οι αστοί δεν χρειάζονται πλέον σε τέτοιο βαθμό όπλα τύπου ΧΑ. Θυμίζουμε ότι η ΧΑ άρχισε να τροφοδοτείται από την αστική τάξη μετά το 2008 (εξέγερση Δεκέμβρη), όταν οι αστοί τρομάξανε μπροστά στις «εικόνες από το μέλλον» και η τροφοδότηση των Ναζί κορυφώθηκε το 2011-2012 (όταν υπήρξαν γιγάντιες απεργίες και διαδηλώσεις που αποσταθεροποίησαν το αστικό καθεστώς). Τέτοιες προϋποθέσεις για την ώρα έχουν εκλείψει.

Αυτές οι εξελίξεις μετατοπίζουν τμήμα του ακροδεξιού ακροατηρίου σε επιλογές κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης από τους φασίστες με γραβάτα τύπου Βελόπουλου, αντί για τους φασίστες των ταγμάτων εφόδου της ΧΑ. Η παρουσία του ακροδεξιού σχηματισμού του Βελόπουλου στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό επισημαίνει τη δυναμική της ακροδεξιάς, παρά την υποχώρηση της Χρυσής Αυγής. Πρόκειται για κυριλέ φασίστες που διατηρούν όλη την ακραία εθνικιστική και ρατσιστική πολιτική επιχειρηματολογία της ΧΑ στα δεξιά της ΝΔ και θα μετατοπίζονται σε ολοένα και πιο ακραίες θέσεις όσο δεξιότερα θα μετατοπίζεται η ρητορική και η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας. Αποτελεί επικίνδυνο πολιτικό μόρφωμα συμπληρωματικό στην ακροδεξιά διαχείριση της ΝΔ που είναι απαλλαγμένο από τη ρετσινιά του μαχαιροβγάλτη. Πρόκειται ωστόσο για συγκοινωνούν δοχείο τόσο με την ακροδεξιά πτέρυγα της ΝΔ όσο και με τη ναζιστική συμμορία. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η πολιτική αντιμετώπισή του ως δεκανίκι του συστήματος στην άσκηση πολιτικών λιτότητας και καταστολής σε βάρος της εργατικής τάξης. Η ανάδειξη ενός μαζικού λαϊκού αντιρατσισμού ως ταξική επιλογή των εργατών και της νεολαίας στην πάλη τους με το σύστημα που παράγει λιτότητα και ρατσισμό. Χρειάζεται επίσης με κάθε ευκαιρία η αποκάλυψη των σχέσεων του κόμματος Βελόπουλου με πρώην και νυν Χρυσανγίτες σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Μπορεί η Χρυσή Αυγή να ξαναγεννηθεί από τις στάχτες της;

Η εισαγγελική πρόταση για αθώωση της Χρυσής Αυγής από την κατηγορία της εγκληματικής οργάνωσης υπενθυμίζει πως η Χρυσή Αυγή δεν είναι ξοφλημένη. Διατηρεί ακέραιες τις στενές της σχέσεις με το βαθύ κράτος. Εξακολουθεί να συντηρείται από δυνάμεις του συστήματος για να μπορεί να παίξει το ρόλο συμπληρωματικής κατασταλτικής δύναμης του κρατικού μηχανισμού σε μελλοντικές συνθήκες ανάτασης του λαϊκού κινήματος στο ενδεχόμενο μιας νέας κρίσης. Γι' αυτό παρότι η Χρυσή Αυγή εμφανίζεται αποδυναμωμένη, θα χρειαστεί να εντείνουμε τον αντιφασιστικό αγώνα, τόσο μέχρι να τελειώσει η δίκη της εγκληματικής οργάνωσης όσο και μετά από το δικαστήριο. Η απαίτηση να καταδικαστούν τα ηγετικά στελέχη των ναζί για διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης θα είναι στο επίκεντρο του αντιφασιστικού κινήματος τους επόμενους μήνες. Τυχόν αθώωση των πρωτοκλασσάτων στελεχών της ΧΑ θα σημαίνει ηρωποίησή τους στα μάτια των απογοητευμένων οπαδών της, οικονομική ανάσα από την απόδοση της κρατικής επιχορήγησης που είχε παρακρατηθεί κατά τη διάρκεια της δίκης και πιθανή ανασυγκρότηση των ταγμάτων εφόδου της. Σε κάθε περίπτωση, είτε αθωωθεί είτε καταδικαστεί ο Μιχαλολιάκος, ο αγώνας ενάντια στο φασισμό στην Ελλάδα θα εξακολουθήσει να αφορά την περιθωριοποίηση της ΧΑ που αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τις δημοκρατικές ελευθερίες και την ασφάλεια προσφύγων/μεταναστών-τριών και ντόπιων αγωνιστών/τριών. Η βάση της αντιφασιστικής πάλης παραμένει η ταξική απάντηση στο φασισμό που αποτελεί δεκανίκι του συστήματος για να συγκρούονται οι φτωχοί με τους φτωχότερους αντί για τα αφεντικά και τις κυβερνήσεις που παράγουν δεινά για όλους, ντόπιους εργάτες, πρόσφυγες και μετανάστες.

Αντιφασιστική ενότητα

Η **αντιμετώπιση του φασισμού** αφορά τόσο την **προπαγάνδα**, όσο και **τη μαζική δράση στο δρόμο**. Συνδέεται στενά με την κινητοποίηση της εργατικής τάξης και της αριστεράς για να αντικρουστούν τα μέτρα λιτότητας, η καταστολή, ο πόλεμος, ο

σεξισμός και ο ρατσισμός. Εμπεριέχει την καταγγελία του φασισμού ότι υπερασπίζεται τις πολιτικές λιτότητας ενάντια στην εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα. Επίσης την καταγγελία του φασισμού για περιθωριοποίηση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού, όπως οι γυναίκες, τα lgbt άτομα, οι αναπηροί, οι μειονότητες, οι μετανάστες. **Όμως εμπεριέχει επιπλέον και μια αυτόνομη προσπάθεια να περιθωριοποιηθούν οι φασιστικές οργανώσεις.** Ένα αντιφασιστικό κίνημα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την κίνηση της εργατικής τάξης και των κινημάτων αντίστασης και ταυτόχρονα «ειδικού σκοπού»: Αυτόν της διάλυσης των φασιστικών οργανώσεων πριν καταφέρουν να σπείρουν τον τρόμο στο δρόμο, στους κοινωνικούς και πολιτικούς τους αντιπάλους και στην πλειοψηφία της κοινωνίας.

Για να συγκροτηθεί το μεγαλύτερο δυνατό αντιφασιστικό δυναμικό, δεν αρκούν οι αντιφασιστικές και οι αντιρατσιστικές οργανώσεις, η άκρα αριστερά και οι ορκισμένοι αντιφασίστες. Απαιτείται η συσπείρωση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού εργαζόμενων, νεολαίων, μεταναστών και προσφύγων, αγωνιστών των κινημάτων και των κοινωνικών χώρων. Απαραίτητη είναι η απεύθυνση σε συνδικάτα που δίνουν τη μάχη της υπεράσπισης των εργατικών κατακτήσεων με τα πιο ενεργά από αυτά σε πρώτη προτεραιότητα. Χρειάζεται επίσης η πλατύτερη δυνατή απεύθυνση σε κόσμο της ευρύτερης κοινωνικής αριστεράς, ανεξαρτήτως των πολιτικών του προτιμήσεων, με κριτήριο τη συμμετοχή του στην αντιφασιστική κινητοποίηση στο δρόμο. Για να γίνει αυτό εφικτό, θα χρειαστεί η αντιφασιστική απεύθυνση να είναι πλατιά και να μην αποκλείει π.χ. ψηφοφόρους της αριστεράς και της ευρύτερης κεντροαριστεράς.

Παρόλα αυτά το αντιφασιστικό ενιαίο μέτωπο στην Ελλάδα σήμερα δεν είναι πολιτικά αναγκαίο και πρακτικά αποτελεσματικό έχει στο ρόλο συνδιοργανωτή την ηγεσία μνημονιακών σοσιαλ-φιλελεύθερων κομμάτων που άσκησαν αντιλαϊκές και αντι-προσφυγικές κυβερνητικές πολιτικές όπως ο ΣΥΡΙΖΑ. Πρώτο γιατί δεν υπάρχουν οργανωμένοι δεσμοί των κομμάτων αυτών με την εργατική βάση που τους ψηφίζει αντίστοιχοι με τη δεκαετία του

’30 όταν η σοσιαλδημοκρατία στη Γερμανία είχε στις τάξεις της εκατομμύρια συνδικαλισμένους εργάτες και εκατοντάδες χιλιάδες οργανωμένα μέλη. Σήμερα πρόκειται για κόμματα που δεν είναι σε θέση να κινητοποιήσουν τους ψηφοφόρους τους καθώς οι σχέσεις τους με αυτούς είναι ιδιαίτερα χαλαρές και κυρίως εκλογικές. Και δεύτερο γιατί η αντικαπιταλιστική αριστερά στην Ελλάδα είναι σε θέση να κινητοποιήσει ένα πρώτο κρίσιμο δυναμικό στην αντιπαράθεση με τον φασισμό, που μπορεί να γίνει πόλος έλξης για ευρύτερα αντιφασιστικά ακροατήρια, συμπεριλαμβανόμενης της πολιτικής επιρροής της κεντροαριστεράς. Η συνέχεια θα κριθεί στους δρόμους και τα στοιχήματα είναι ανοιχτά.

Θανάσης Κούρκουλας

Ανασημοσίευση από το περιοδικό της Κίνησης “Απελάστε τον Ρατσισμό” Τεύχος 28